

Neopodplatni se doplati ne tiskaju. Pripostana teiprima tiskaju po 5 avr. svaki rodak. Oglasi od 8 rodakah stoje 60 avr., za svaki rodak više 5 avr.; ili u slučaju opetovanja za pogodbe sa upravom. Novci se ližu poštarskom naputnicom (asvegno postale) na administraciju „Naše Sloge“ imo, preslime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje ne vrismo, neka to javi odpravaičtu u otvorenu pismu, za koje se na plaću poštarine, ako se ispravna napiše: „Reklamacija“.

Iszlazi svakog četvrtka na cietom arku.

Dopisi su nezračaju ako se i ostiakuju.

Nobiljgovani listovi se neprimaju. Prodplata u poštarinom stoji 5 for., za soljake 3 for. za godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za polgodino. Izvan carevine višo poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Urodlitvo i administracija nalaz se u Via Farneto br. 14.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Iztiče eto i dvadeset i treća godina što saljemo naš list na krilo milog nam naroda. Pred vrati smo hvala Bogu dvadeset i četvrti godini. Pozivljuć narod na novu predplatu, nadamo se, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sadu nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za cijelu godinu stoji za imućnije for. 5, a za soljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce ne treba šaljati u zapечаćenom listu, jer je predrago, nego poštarском naputnicom. (Vaglja postale).

Buduć da nam se šalje više puta novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvijek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo.

I ovom zgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije lepo ni pravedno list primati a ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rodo-ljubom, da nam dopisuju iz svojih krajeva p o istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloge“.

Iz carevinskog vieća.

Beč, 12. decembra 1892.

Prošloga tjedna obdržavalo je carevinsko vieće četiri sjednice. Odmah ponedjeljak odgovorio je grof Taaffu na interpellacije, što su bilo na nj postavljene radi raspusta mjestnoga vieća u Liberu (Reichenbergu) u sjevernoj Čoskoj. To je najobrtiniji grad u sjevernoj Čoskoj. Do prije nekoliko godina bavili su se njegovi stanovnici samo obrtom, nemarajući ni malo za politiku. U novije doba bilo je izabrano takovo vieće, koje je jako političarilo, i to u velenjamačkom smislu. Načelnik, potvrđen po Njegovu Veličanstvu, nije kod svečanosti nosio reda što ga ima. Dočak Njeg. Veličanstva lanjake godine nije bio najpatriotičniji. Gradska straža imala je pruskomu slično dielo. Vieće slavilo je vedansku bitku, kojom prilikom se je izreklo mnogo velikonojmačkih govora. Ono nije se držalo zakonitih naloga viših oblasti; pačo je raznim viskim oblastim odgovaralo nedostojno, posprdljivo. Dogadjali su se u gradu nerodi, kojih rođarstvo nije ustalo zapriečiti nit udušiti. To je samo nešto iz voliko pune torbe grieha, koje je zastupstvo kroz mnogo godina počinjalo. Sve o, umenc nisu ništa pomogle. S toga je namjestnik to zastupstvo raspustio, i ministar grof Taaffo veli u svom odgovoru, da odobrava t j korak. Izbori u ostalom će se obaviti u zakonitom roku, pošto vladin povjerenik, od kad je tamo, pripravlja, dakako pomoću obćinskih činovnika, izbornu listinu.

Plenor je prodlodio razpravu o tom odgovoru, i za taj predlog glasovali su ljevičari, njemački nacionalci i Mladoci. To je bio opet neki poraz vlade. Njemački nacionalci glasovali su za to, jer se radi o njihovom vieću. Zastupnik Prandl, liberalski bivši podnačelnik, govorio je nekoliko put o stvari. Ljevičari oili su postavili interpellaciju i sada razpravu zahtjevali, da se pokriju kod obćinstva, koje drži, da su oni dali povoda raspustu, samo da mogu tamo na vladu. Česi glasovali su za to, da u odnosnoj razpravi pokažu u toj prilici kako njemačke vedine u gradovih i obćinah Čosko postupaju nezakonito proti manjinsom českim. Pripovjedali su stvari, nad kojimi se čovjek zgražati

mora. Ipak držim, da se Hrvatima i Slovenecima u stanovitoj zemlji groznijih dogadja.

Ta razprava, usried razprave o proračunu državnom, trajala je puno dno sjednice: utorak i sriedu.

Ponedjeljak i petak vodila se je razprava proračuna, i to ministarstvo zemaljske obrane i unutarnjih posala.

Kod ministarstva zemaljske obrane govorio je zastupnik Čeh Spindler. On reče, da je u proračunu skupnoga ministarstva metnuta svota od 97.000 kao naknadna vjeresija za godinu 1892 za proviant mornara na brodovih u jadranskom i sredozemnom moru i na brodovih u lukah se palazodih, to svota od 68.000 za god. 1893 u istu svrhu. Uprava mornarica da to opravdava sa povišenjem cijena hrane. To pak, po njegovu mišenju nostaži, već se ima iskati uzrok u pogodbi, koju je uprava sklopila sa bečkom firmom Eislar i drugovi, pogodbi štotoj za orar a jako unosnoj za tu firmu. Kad bi ono povišenje hrane stajalo za mornare na ređnih brodovih, moralo bi vriditi i za cijelu mornaricu u Puli i za bolnice u Puli i Vodnjanu. Pošto pak neima tu povišenja, nebi ga bilo trebalo nit tamo, kad bi pogodba sa ređenom firmom bila sklopljena kako valja. Kod drugih potrebitih stvari se toli škrtari sa troškovi. Neida tu samo o ređens svota od 97.000 i 68.000 for., nego ide za svotu skoro od jednoga milijuna forinti, pošto je ona pogodba sklopljena na 10 godina. Tu svotu moraju platiti poroznici, ne na korist mornarice, nego one firme. Delegacije su ju već doista dozvolile, jer nisu znale za tu pogodbu. On postavlja predlog: c. kr. vlada se poziva, da naknadno zahtjeva od skupne vlade razjašnjenja o pogodbi sklopljenoj sa firmom Eislar i drugovi.

Kod toga ministarstva nije već nitko govorio. Izvjestitelj proračuna, Poljak Šćepanovski, rekao je, da nije za predlog Spindlerov, jer da je prošle godine bilo ipak povišenja cijena hrane, i da se nebi imalo izricati nepovjerenje delegaciji, kao da je bez dovoljne brige postupala.

I predlog je većina odbila. Svakako je dobro, da se je ta stvar potakla, jer ako nije vieće primilo predloga, čitat će ga vlada i ova polovica i skupna, i bar čuvat se u napred sklapani onakove pogodbe.

Inače se je već ponedjeljak razpravljao proračun za ministarstvo unutarnjih posala, kod kojega je već onaj dan, pak petak, više govornika govorilo, i još 60 ih govoriti; medju njima i dr. Laginja. Kad će doći na red, teško je reći, pošto se je u petak opet zaključila razprava a odgovorom vlade na upit zastupnika dra. Gossmana o zloporabah kod osjeguravajućega društva „Phoenix“, i pošto je predloženo kući provizorni proračun za mjesec janar, febrar i marač buduće godine.

Zastupnik Pernerstorfer govorio je o postupku grofa Taaffo-a, kao ministra unutarnjih posala. Kod proračunske razprave, veli on, imadu zastupnici izreći povjerenje ili nepovjerenje vladu, te izricati svoj sud o upravi. Najteže je govoriti o upravi političkoj, pošto se ministru nemože nikad ugoditi. Ako se navadja dati i slučajevu za dokaz slabo uprave, tad veli on, da su to pojedini slučajevi i nedokazuju slabo uprave. Ako se govori obćenito, tad veli, da su to obćenite pri-tužbe, da treba pojedino slučajevu navesti. Na interpellacije, ako su mu jako neugodno odgovara, ali samo formalno, vooma riedko materijalno. Obćenito kaže, da je dao sve potanko iztražiti, ali da nije ništa iznitila u navedenom. Druga reče, da nije liopo napadati činovnike, koji nisu priučiti, to se nemožu braniti. Al ako oni nisu tu, jo vlada, koja jih ima zastupati, i koja bi jih imala u obranu uzeti samo onda, kad su krivo napadnuti, a postupati

proti njim, kad su krivi. Za svojo tvrdoje navadja zastupnik dokaze.

U sjednici od ponedjeljka bile su postavljene tri interpellacije tičuće sa odnošaja slovenskih i hrvatskih zomalja. Zast. Sokol je sa drugovi postavio je upit radi jednoga nečuvrenoga slučajja ahivšega se u Koruškoj. Tamo je sudao čovjeka pozvačoga k sudu a nepoznajudega njemački jezik, metnuo u zatvor od 24 ure sa riečmi: „Sokolaj, učit ću te ja njemački“, a sudbini sluga ga je drugi dan pitao, da li već znado njemački. Zastupnici Šuklje, Klun, Ferjandić, postavili su upit radi uredjenja slovenskih škola u Koruškoj i postupka nekih političkih poglavara, koji psuju Slovence i sve što je slovenskoga. Dugo se je čezinilo, dok se je pitanje uredjenja školstva za Slovence u Koruškoj domielo u carevinsko vieće. Lani se je iztaklo u govorih, i držalo se u posti zakonito uredjenje. Ljetos se je poprimila i interpellacija. Zastupnik Biankini sa drugovi upitao je vladu, da li kani poduzeti mjere, da se na kraj stana ratu, koj čini Lloyd domaćim malenim parobrodarskim društvom Dalmacoje.

Još ovo. Zastupnik Sokol je u svojem govoru kod razprave o raspustu zastupstva u Liberu rekao nekoliko rieči šćepki, i došlo se u zapisnik. Pradsjednik šabara je u drugoj sljedećoj sjednici izjavio, da tie rieči ne spadaju u zapisnik, jer da nebijahu stenografirane, nego dano stenografom od govorinika. Tomu su zastupnici česki već tad prigovorili, a Sokol je u sljedećoj sjednici proti tomu kratkim obrazloženjem najodluđnije prosvjedovao. Pradsjednik je na to izjavio, da ostaje ipak kod svoga nazora.

Zastupnik Vašat y molio je za rieč, a kad mu ju je uzakratio, molio je da uzmogno predložiti razpravu ob odgovoru. To mu se je dozvolilo, ali predlog bio je zabaceno. Zanj su glasovali samo Česi i Hrvati, te neki antisemiti. Taj postupak razdražio je Čeha i sve prave Slavene. Dovidivali su: naš novac Vam je dobar, al našega jezika nečete da poštuje! Doč će i za to vrome!

Ministar Kuonburg je u milosti odućepio, i imenovan senatskim predsjednikom najviše sudišta. Pred godinu dana bio je još jednostavni savjetnik zomaljskoga suda u Gornjoj Austriji — sad je već predsjednik senata najviše sudišta!

O položaju se inače nemože ništa stalna reći. Vlada se od danas do sutra. A tko će da znado što jo u glavi grofa Taaffo-a za prokosutra. Po onom, što sam kaže, ni on sam toga nezna.

Glasovanje o dispozicionom fondu.

Već davno nebijahu takoga komećanja u carevinskom vieću prije glasovanja za dispozicioni fond, kao prije onoga 2. decembra t. g., nit toliko govora o njem, kako u taj prilici. Ljevičari zgrežili su se vladi opozicijom, kad su vidjeli, da jim ona nije dala — jer nije mogla — što su htjeli. Vlada mislila je, da će se spasiti onako, kako se je spaćavala prvanih godina, da će nimno vedina kuće samo u strahu pred ljevicom glasovati za vladu, bez obzira na to, kako ova sa pojediniimi narodi postupa, bez ikakva obećanja, bez ikakve obvezo, bez ikakva jamstva, da će svoj postupak promjeniti, da će bit pravedna avim narodom. Tako se je radilo prvanih godina. Kadgod nije jedna ili druga ili troća stranka postojevaše vedine bila zadovoljna s kakvim predlogom vlade, tad jo vlada rekla: e, pazite, ako mi toga ne dozvolite, onda da se obratiti na ljevicu. I ona jedna i druga i troća stranka pri-

tvrdjivalo su vladi, dozvoljavale su joj što je htjela, promada su bilo u dnu dušč oevjedeno, da ono nije koristno za narod, koj zastupaju, da je zanj dapsače šteto. I vlada je tako mogla raditi što je htjela, i radila je po svojoj dražoj volji, najviše na štetu onih, koji su ju podupirali, a na korist onih, koji bijahu proti njoj.

Ovaj put nije tako išlo. Ljudi stranaka, koji vladu podupiru, oblietavali su oko lo zastupnika mladočeskega i hrvatsko-slovenskoga kluba, i nagovarali jih kojekako, da glasuju za dispozicioni fond, samo za to, jer da će to biti pljuska ljevici. Našli su na tvrdu koat. Oni zastupnici odgovarali su, da se dispozicioni fond glasuje na ljevici, nego vladu grofa Taaffo-a, da tu vladu već prodobro poznaju iz njezinih čin. a, da nit noshćajajo, da će bit drugijia, da je pače izjavila u svojih glasilih, da ostaje kakva bijašo i jo; da oni u nju povjerenja neimaju, to njoj dispozicionoga fonda glasovati nemožu, nit nedo. —

Smješno je upravo govoriti o pobjedi ljevica kod glasovanja o dispozicionom fondu, a još umješniji su prigovori, koji se čine Čohom i Hrvatima, da su s ljevicom glasovali, te tim njoj pomogli do pobjede. Svakoga prezira pak su vridni oni, koji da zavravaju svojo čitaoće i nomislaće obćenitvo, predstavljaju stvar tako, kao da su Česi i Hrvati sdružili se s ljevičari, jer su ljevičari onako ovom prilikom glasovali, kako su glasovali oni. Ti ljudi zaboravljaju, da su par dana prije glasovali za palaču austrijske delegacije u Budimpešti, kojom se zabija davao u dualizam, koban za Slavene, imonito za Hrvatu — i to zajedno sa ljevicom; da su zajedno s ljevicom glasovali za podpora Lloyd u i danavakom parobrodarskom društvu; da su s ljevicom glasovali za trgovačke ugovore i licencu klauzulu na vino; da već dvie godine uzastopce glasuju u svem i svačem zajedno sa ljevicom.

To bijahu zbilja pobjede ljevica, jer se je tim njoj i uzjezinim namjeram u prilog radilo, i podržavalo ustav, kojim se vlada.

Glasovanje o dispozicionom fondu nemože se uzeti takovom pobjedom ljevica, a još manje pobjedom, kojoj bi bili pomogli Česi i Hrvati.

Česi i Hrvati glasovali su po svojom uvjerenju proti dispozicionom fondu, jer neimaju pouzdanja u vladu. Rekli su to na usta Herolda prvi, na usta Biankina drugi. I jedni i drugi ostali su protivnici ljevica, i to najžešći dne 2. decembra, knošto bijahu do toga dana, uvijek i u svakoj prilici. Ako je ljevica ovaj put glasovala onako, kako i oni, to nije njihov posao.

Ljevičarski listovi požurili su se zbilja predstaviti stvar tako, kao da oni pobjedili. Teško da to nit sami vjeruju. Drugi, ako nisu zlobni ili sitopi i tupi, nevjernuju toga; pačo drže to pobjedom Mladocih a ili podpunim porazom ljevica. Za potvrdu toga, ovo i nekih uvinekih glasova, raznoroznih teznja.

„Presse“ (list vladom nadahnut) piše u svojem jutarnjem listu dne 3. decembra: Na svaki način pokazali su se Mladoci i faktorom, a kojimi se mora računati, promda su svo stranku kuće odbili skupni postupak sa njimi. Isti list u svojim vedernem izdanju ređenoga dana piše: Jedna ljevičarska novina tako je amučena, da tvrdi: „gospoda glasovala su proti dispozicionom fondu, to jest za ljevicu“ — duista šudnovato pisanje, ako se pomisli na ruglo, kojim je dr. Herold jučer obaipao združeno ljevicu.

„Deutschens Volkblatt“ (antisemitiko-njemačko-nacionalni list) piše istoga dana: „Ljevica radi direktno u prilog čoskomu uplivu. Kad bi bila ova stranka (ljevica) tjerala tako čvratu, svojo

...nostu i nekoriistoljubivu opoziciju, koja ju tjera mladobosna stranka, tad nebi ova moguća bila.

Vaterland (konservativno vladin list) pise takodjer dno 3. decembra: Tobažija pobjeda ljevice prikazuje se kao odlučan poraz, ako se uzme u obzir okolnost, da je stotena samo pomoćju 34. Mladobosna i 6. Hrvata, dakle samo podporom najžešćih protivnika njenih. Uspjeh razprave je obćenito začinjenoj Plenerovih osnova za većinu.

Česi i Hrvati neće da ljube siba, koja jih lije. Oni se ravnaju po načelu: Kako ti meni, tako ja tebi, i neće nikad zabraviti na onu latinšku: do ut des, deditur ako mi dades.

Došće i do toga, i možda nije daleko vrijeme tomu, ne iz ljubavi do njih, nego iz nužde.

DOPISI.

Iz Liburnije, 28. novembra. Dne 24. t. mj. obdržavala je kotarska „Gospodarska zadruga“ Opatija svoju redovnu skupšćinu u Borseču. Toj skupšćini prisustvovali i ja, pak znajući, da čitatelji dnevnog „Naša Slova“ uvijek zanimaju, što koliko upliva na razvoj i napredak našeg gospodarstva, nadam se, gospodine uredniče, da ćete dozvoliti, da se uvrsti u „Naše Slova“ ovo kratko izvješće, kojim ću nastojati, da u glavnom po mogućnosti točno i vjerno ocartam tečaj skupšćine. Skupšćinu posjetio je lijepi broj članova iz svih krajeva Liburnije, a goditi je moralo svakomu, kako je naš puk, uvažujući umjer i očaj „Zadruga“, mirno i trizno razpravljao svaki predmet, koji ikoliko upliva na kojegod granu gospodarstva. Točno u određeno doba predsjednik g. Viktor Tomićić otvorio skupšćinu, po zdativ prisutna shodnim govorom, čemu su na koncu predložili prisutni živahno. Pošto bijaše pročitani i ocvjetljeni zapisnici skupšćine od 31. janara, pozvao predsjednik tajnika, g. Niku Perčića, da pročita izvješće o djelovanju „Zadruga“ u godini 1892. To izvješće glasi približno ovako:

Prva nije još te navedla tekuća upravna godina, jer bi naša zadruga dosadašnjemu djelovanju još kakav uspjeh možebiti dođati mogla, cijenim gospodo, da što se tiče direktnog upliva zadruge na razvoj i napredak gospodarstva, možemo smatrati djelovanje zadruge u godini 1892. kao dovršeno.

Podnosaću vam izvješće o djelovanju zadruge nemogu nanizati novosti, nisi nabrojiti Bog zna koliko i kakovih uspjeha, kojima bi se hvaliti moglo naše djelovanje, nu trivao sam se, da vam ovim izvješćem, jasno i redom predočim sve ono, što ste većita dielom tečajem godine vidili i izkusili.

Odbor zadruge nastojao je, da provede sve zaključke, koje ste u posljednjoj skupšćini stvorili, ter da zadovolji svim željam, koje ste izrazili, — dakako, u koliko su to dopuščale okolnosti, t. j. novčana sredstva, koja smo na raspolaganje imali.

Tečajem godine 1892. imali ste kao nigda još prilike, da upozorite puk na zadrugu, i da mu jasno dokažete, da je ona od velike koristi; a te osnuće isto bilo od velike potrebe, a te stoga, što je u godini 1892 nabavila toliko strojeva za škropljenje loza (traja) proti peronospori, koliko bi pojedinci teškom mukom nabaviti mogli.

Odju je pogibelj velik, tuj treba brzo i korozitne pomoći. Škropljenje treba obaviti brzo i u pravo vrijeme, nećemo li, da nam trud bude bezuspješan; a da se nam to pobrinuli, da u shodno doba nastavimo strojeve, bila bi loza i ove godine od peronospore nastradala a gospodariti pretrpili bi bili mnogo štete. Iz strojeva bila je nabavljena i znatna množina modro galice, i među članove zadruge porazdijeljena. Od kakove je koristi bilo škropljenje, mogli ste se gospode sami osvjedočiti. Da, ali nabavljenje potrebitih sredstava za uništiti tog velikog neprijatelja vinskog loze, etajalo je poteškoća, jer novčano stanje zadruge bijaše i jest takovo, da se potrebe nikako pokriti nebi mogle, da nije gosp. predsjednik, poznatom poštivnošču na poznoć pristao, i dao nam na raspolaganje potrebita sredstva.

Našem predsjedniku tečaj je na ruku osobito interes „Zadruga“ i gđjedog bijaše od potrebe, pristaoćio je brzo i rado na pomoć, ter mislim, da ću vam svim ugoditi, ako mu ovdje izrazim u ime Vaše društva velike zahvalnosti. (Živio!)

U godini 1892 bijaše nabavljeno i porazdijeljeno među članove nekoliko sto-

tina amerikanke loze; a da li će se ta loza kod nas udomaćiti i uspijevati, to će pokazati tekra budućnost. Ja mislim, da hoće, jer kao što se čita, u Italiji amerikanke loze uspijeva; a u okolici Zagroba mogao sam se kod više nasada osvjedočiti o dobrom uspjehu amerikanke loze. Dapače i kod nas u Ičićih poklućao je jedan pojednik i član naše zadruge sa amerikanom lozom, i pokus je uspio; dakle mislim, da će ta loza kod nas dobro uspijevati; nu neću da kažem, da se moramo daviti izključivo sa gojenjem amerikanke loze. Ne, gospodo! Sadi mo i gojimo mi i u našim našim domaću lozu, a amerikanu držimo u priručje, i posegnimo za njom onda, kad nam bude — što neka Bog odma — zapretila pogibelj od najgroznijega neprijatelja loze, što ga desad poznamo, a to je trsnai ubnac (filoxera vastatrix).

Tečajem godine 1892. dalo se tiskati nekoliko knjižica za članove zadruge, u kojih su odtiskana i pravila. Te će knjižice služiti članovom kao legitimacija, i u njih će se ubilježiti uplata pristupnina i članarine.

Klaštrenje i dišćenje maslina (ulika) nastavio se jo i tečajem ovu godine. Ulika je to stabilo, koje donasa gospodarima mnogo koristi, a toga je od velike potrebe, da uzgoju ulike posvetimo čim veća pozornost, da ju dostojno cijenimo i njegujemo. (Dalje sledi.)

Iz Kanfanara 13. decembra 1892. — Kako naši narodni protivnici postupaju sa nama, osobito u vrijeme izbora, to smo iskusili i mi ovdje do preko mjere. Lani imali smo izbore za občinu; prevariše nas; učinili smo utok, zakonu se zadovoljilo. Izabirali smo po drugi put; držviti miti-kaćke prevariše nas i ovaj put, dakako na posve drugi način. Učinili smo opet utok, ali sada uzalud. Vlada potvrdi izbor, a tim je zadovoljeno našim protivnikom. Čekali smo od dana do dana, kada će se anastati novo zastupstvo, da si izabere arjetniko i načelnika. Ipak do toga nije imalo još doći. Videć neka mudra glava, da obć. pristolje nije više tako sigurno kako jednom, zamisli novu osnovu. Ponajprije znajte, da je lani bio izabran u III. tielu čovjek naše stranke, imenom Ivo Filić pok. Mate. Znajući, da ovaj nećo dati glas nikad sadašnjomu načelniku, došli su na to, da se zove i u samom Kanfanaru čovjek imenom kao i on, t. j. Ivo Filić pok. Mate. Nu ovaj zadnji zvao se je uvijek još polag toga i Mirko. Eto protivnikom narodnim gradiva za ogroman utok. I učinio ga, i uvežon bijaše, ter smo morali na 7. t. mj. izabirati još jednom i to radi toga, da propade naš zastupnik i da bude mogao mirno spatii sadašnji načelnik i u buduću. Nu prevariše se ljuto u račun. Naš kandidat dobio je 87 glasova a protivnik jedva 26. Kandidirali su protivnici gostioničera Ivana Deltrappa, koga smo mi držali do sad za našega čovjeka, ali se prevariamo, i to za prvi i zadnji put. Neka slobodno zobjlje dječnje sa gospodom, a neka i znae tim, što će njemu ostati... On je tim izgubio mnogo na glasu i štovanju. Sada očekujemo kad će se sazvati novo obć. zastupstvo, da izabere načelnika, jer se je sadašnji lanjski i ove godine puku preko mjere zaujerio. Koji će obnašati ovu čast u buduću neznas se još, nu u koliko se vidi do sada, teško da će gospodariti ovom občinom, posve hrvatskom, čovjek, koji Hrvata niti u svu viditi neželi. Tko sije vjeter, žanje buru, kaže narodna poslovia. Prošli petak držalo je sjednicu i to zadnju utaru zastupstvo. Mnogo se govorilo, ali još više učinilo. Kod ove sjednice molio je i naš tajnik, da mu se dozvoli razbiti njegov ugovor na 6 godina služovanja. Jer da bi tobože otišao. A našlo se zastupnika, koji se tomu uzprotivile, zahtjevuju, da mora ostati polag „kontrakta“ 6 godina u službi ove občine — dakle još tri. Neznamo kako se to moglo dogoditi, da je občina vezana tako dugo i da mu se je potvrdila molba. Čovjek, koji nerazumij jezik puaka ili ga razumiti neće, nobi smio obavljati službu, koju obavlja. Viditi čemo, što i kako će se izraziti o njem novo zastupstvo; ili će biti valjda i ono klimajuće, kao i storo.

Izpod Kastva, 10. decembra 1892. — Zadnji broj „Naše Slova“ donasa u dopis iz sv. Mateja slodog: „Naša gospodarska zadruga morala bi malo bolje primjorom prednjačiti — morala bi razširiti svoje djelovanje — pružiti bi morala isdešnja sredstva.“ U čemu misli dopisnik, da bi naša zadruga morala malo bolje primjorom

prednjačiti? Na koje grane gospodarstva, a razširiti svoje djelovanje? Kojeim sredstvima?

Tako se pitah, kada prošitah goraje izroka. Treće pak izroka: za svu dobrotu želju nemogoh shvatiti, te mislim, da ju osim samooga dopisnika, malo tko razumije. Na to ću samo ovoliko kazati.

Tko već hoće, da prekora i nekomu nauka dava, neka to učini razumljivo, jasno i predieljeno. To je jedna. Druga: Neka bude g. dopisnik uvjoren, da odbor „Gospodarske zadruge“ u Kastvu znado šta mu je diniti — ako ne bolje, a to barem toliko, koliko i sam svotomatejski dopisnik. Zato neka on u buduće dobro prije promisli, nego li nešto u javnost pošalje.

Jedan odbornik.

Zimska pjesma.

Vijor, snieg... svuda zima,
Uvenuo šarani cviet,
Umukle su ptice male
Zaspao je cieti sviet!

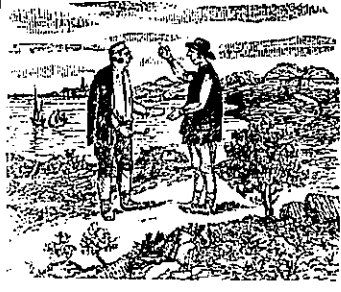
Vaj, i humak moje majke
Pokrio je možda snieg,
Biel i mekan — moja nada
Siva mirno izpod njeg!

Višnji Bože, proljet bajna
Raztopit će biel val,
Al eštih do sada cviećem,
Milim cviećem — humak ciet.

A moja ćo mrtva majka
Tiho dalje tiho snit,
Al i strah ćo moja krasna
Zarobljena isto bit!

... Moja majka neće nikad
Iz groba se dignut več,
Al slobodu Istra divna
Mora opet — mora steć!

R. Katalinić-Jareto.

Franina i Jurina

Fr. Kamo žure po toj buri?
Jur. Voro nosim Moru ovu škakulu kunfeti.
Fr. Ki mu ih šalje?
Jur. Babin Marko mi jo roka, da mu ih šalje jona šinjorina iz Viziñado.
Fr. Aaa... sada kapim. Hodi, hodi, došć čapat dobru ruku.
Jur. Ma greva k njemu još za jedan drugi asar.
Fr. Ča po toli tar formentuna?
Jur. Ne! nego sam duja, da ima jenoga dobrog konja za torad, pa da bi ga veealo na fit dal.
Fr. To je laž Jur moj. Oni konj ni nego za naišti Legine Laine i tajijske podrepnice na dan balotacijni; zato mu je požeja davati dobru rekolu, da se malo pntusti.
Jur. Ala ma će se vriti Marija Šporka okolo njoga kako zadost put u Viziñadi okolo barba Martove kobile.
Fr. Ma nembolo da će za se držati.
Jur. Moštricio, ma zna da jo dobro!

Fr. U Šterni da to imot k malen pust.
Jur. Ča bi rada forsi, da jo blizu korizma, da gredu pokoru delat?
Fr. To neznan ali Božić im je vro pašal i sveti tri Kralji, ad su šli koleđvat po Gročzanju i po Bujač, kapš dobro, vro joniš 14 dan.
Jur. Su si remotili alora bisage naprav?
Fr. Redć bi da nu; jenoga samoga jančića da su obisli i odrli sada te dnevno u školi, ki su lin ga prijatelji darovali.
Jur. Ala, preselo njim!

Različite vesti.

Nadvojvoda Fran Ferdinand d'Este, nareden austrijski pristolonasljednik, dospio je jućer na većer iz Beča amo, to se je nazah ukrao na cesarsku oklopnjaku „Cesarica Jelisivara“ kojom će obaćiti sviot. Sa Visokim putnikom pripio je amo i nadvojvoda Dragutin Ljudovitch sa nadvojvodkinjom suprugom. Projaeno putnika dočekao je ovdje admiral barun Stornock, koji je doplovio amo na cesarskoj jahti „Greif“.

Imanovanje. Pred, g. Karlo Fabris, župnik sv. Antona novoga u Trstu, imenovan je pođastnim kanonikom stolnoga kaptola u Trstu. Čestitamo!
Prve kruna. Voleć. gosp. šime Semelić, izložen kapitalu. Kavranu, pripisoćo nam je for. 5 za „Bratovošćinu“ hrvatskih ljudi sa željom, da taj novac protočimo u 10 kruna, te jo pošaljemo odboru „Bratovošćine“.

Hvaleć ovim u ime odbora voleć. g. Semelić u na lipom daru, želimo, da bi ga i ostali naši rodoljubi u tom slodićli, te i oni bar po jednu krunu „Bratovošćini“ podarili.

Božićnica. Odbor ženske podružnice av. Cirila i Metoda u Trstu priredjuje u nedelju 18. t. m. u 8 sata poslie podne u dvorani „Slavjanske Čitalnice“ ajećioć „troškoga zaba viććća“ kod sv. Jakova u Trstu božićnicu. Ulnznica ustanovljena je za odrasle 10 nč.

Za božićnicu savire potvoretvni odbor ženske podružnice u Trstu i okolici milodare.

Posleio. Dva puta jurve odručeno posielio u „Slavjanskoj Čitalnici“ u Trstu obdržavati ćo se svakako ova subota. G. prof. dr. Karol Glasar predavati ćo o glasovitom našem pjesniku Štivanu Gregoriću. Osim toga udarati će na otre gdćna. Bogumila Valončićova, a ponajbolji naši pjevaći zabavljati ćo društvo našom krasnom pjesmom.

Silvastrovu vaešer priredjuju zadnji dan godine osim „Slavjanske Čitalnice“ i nekoji članovi društva „Tržanski Sokol“ i „Tržaška podpora in bralnoo društva“ skupno u dvorani „Mally“. Na programu biti ćo među ostalim jedna vaešelgra, pjevanju, tombola itd.

Dvie odluke. Pred kakav mjesec dana učinila je vladu dvie odluke, koju su Niemco ozvoljivle. Pripoznala je u svojih rješćbah, da su gradske magistrati u Celovcu i Celju dužni privatii spiao u slovonskom jeziku i na nje u ietom odgovarati, pošto je u odnosnih gradskih obćinah slovenski jezik obićajni jezik. Dno 13. t. u. postavili su nju maki nacionalni prešan predlog, da se imonuje odbor, koj ćo sve odrubie vladine glode uredovnoga jezika izpitati i viditi u koliko se za obstejććmi zakoni slažu, ter predložiti, ako uztreba zakonake osnovie glode uredovnih jezika. Predlog sam po sebi je svakako zamamljiv, i upravo mi Hrvati i Slovenci imali bi razloga, da se ga prizvati, pak da se jednom konac učini svim odnavnim napravacim, koje nam se u tom obziru nanajašju. Al rješćitue, koje su dale povoda tomu predlogu, nisu takove, da bi se Hrvati i Slovenci mogli za predlog zauzeti, a još manje obrazloženje predlagateljica dra. Steinwendera. Rješćitue su nam ugodne. Vlada, ministarstvo unutarnjih posala, držalo se jo u ovih slućajovih zakona, pozvalo se jo na članak 19. temeljnih državnih zakona, na koj se i mi pravom uvjek pozivamo. Steinwender pak mošti, da taj članak neimo valjanost, da je to samo neko načelo izrećeno, koje pak treba drugimi zakoni u živet dovostiti, da je Celovaco nje maki grad; da ima samo nešto malo slovanskih radnika i slućidinći, koji pak nezahtjevaju slovanskoga jezika. vodć zahtjevaju popovi-huskotić i zakutni pisari, što se u Celovcu u malou broju nalaze. Takovo obrazloženje praešnosti predloga nije moglo zasobiti za se vodinu kuće. Pojjać, Česi, konservativi, Hrvati u svem 127 zastupnika, glasovali su proti praešnosti predloga; Niemci ljevićari, nacionaloi, Coroniñjorci i antisemiti glasovali su za praešnost predloga. Svih z bilo je 86, dakle daleko manje od dvie tretjine svih glasovanih, kakvo se zahtjevja za svaku praešnost.

Preć. g. Pavlu Deperisu, župniku u Poroču portuamco ovim, da se ustupi za osam dana, jer nam za danas neproustajo prestora, da mu valjano odgovorimo na njegovou dugučku „klobasio“u“ priobććenu u zadnjem broju poređkog listića. Štripljan-apašon, pred, g. kanoniko!

Slavenski jezik u liturgiji u Istri. U predzadnjem zasjedanju istrarskoga sabora, stavio je naš zastupnik pred, g. dr. Fran

Volarić sa drugovi interpelaciju na carsku vladu, kojom je pitao za razloge, a koji su zadržali priču: poraba slavenskoga jezika u crkvi u našoj pokrajini. Interpelacija ta poznata je nekim čitateljima. Na tu interpelaciju izišao je odgovor u gorlickom listu „Eco del Littorale“, sastavljen od jednog kanonika poročkoga kaptola. Odgovorom tim slavili su itarski Talijani prave „triumf“ veselili se tomu, što je „u buo n prote istrian“ porušio sav tomolj spomutju interpelaciji. Ali njim na žalost to veselje trajalo malo. Nadošao opet pred, g. dr. Volarić, da njim ga pokvari. Izdao je naime protuodgovor u račnom listu pod naslovom „La lingua slava nella liturgia in Istria, risposta all' articolo d'una interpelanza“. Tim protuodgovornom dokazao je dični naš zastupnik temeljito i nepobitno opravdanost svoje interpelacije, to obstanak slavenskoga jezika u crkvi po čitavu Istru.

Čim nam dopusti prostor, donesti ćemo taj protuodgovor u provedu u cijelosti a već sada desitamo učenomu piscu srdačno, što je toli sjajno pobio poročku protivnika slavenskoga crkvenog jezika, dokazav njim, da su noznaki ili zlobnici.

Dvumjesečni provizorium. U sjednici poročkoga odbora carovinskoga vieća dne 12. t. m. bio je primljen dvumjesečni provizorium, naime dozvoljeni su troškovi vladi za mjesec januar i februar buduće godine. Vlada bila je predložila tromjesečni provizorium; ljovicpa pak odlučila je u svojem klubu glasovati samo za dva mjeseca. Što je tim namjeralo, nemoguće se stalnostju reći. Moguće, da je htjela pokazati, kao „u djuroa“ stranka, da nije proti dovoļu troškova, i računala pritom, da će vlada obstojati na svojem predlogu za tri mjeseca, pak da njoj to neće biti dozvoljeno, da će doživiti opet poraz.

Novine protivne Mladodehom, neuzamit najnoviji njihovih protivnika a našega juga, već su pisale kako se Niemci ljivicpa i Mladodeci i opet medju sobom pogadjaju. (a takvih pogadjanja u obće nebitiše nit prije nit sada), kako naime Niemci nagovaraju Mladodece, da ne glasuju za tromjesečni, nego dvumjesečni provizorij. Medjutim Česi stoje na svojem stanovistu, nemareć nit za tri nit za dva mjeseca dozvoljavati vladi, kakva je, troškova; a vlada i ona druga velika kluba pristali su na predlog Niemca ljivicpa.

Ljivicpa, na usta Heilberga predložili su dakle u poročknoj sjednici dvumjesečni provizorij. Ministar finansija u ime vlade pristao je na to. Poljak Pininski u ime poljskoga kluba izjavio je, da je i on za to; Slovenec S. Kljije u ime konservativnoga kluba da i on.

Već su se i opet na okupu našli uzdržavatelji sadašnje vlade i sadašnjega sustava.

Župa otvorena. Iz Poreča piše nam prijatelj, da je od malo dana raspisano mjesto župnika il plovana u Savinčenti. Što je sklonulo na to prost. biskupa Flappa neznamo, jurbo ima dosta plovanija u ovoj biskupiji, koje su godinje i godine u rukuh župeupraviteljah, a Savinčentaka plovanija se tako brzo popunjuju. Da bi u Savinčenti izabiran puk plovana, bila bi bez dvojbe čekala i ova župa kao i toliko drugih godinje i godine prije nego bi bila dobila svoga stalnoga pastira, ali buduć da ima patronat ove plovanije rodbina de Grimani v Mletih, to će jur ona paziti, da nedodje time čovjek našeg jezika, promda je župa akoro posve hrvatska. Neka bude kako hoće, pa došao tamo makar i Puljož, koji nezna niti riječi hrvatski, barem nam neće puka kvariti, nego rado bi znali kada će otvoriti presv. biskup najtečaj na drugo prazno plovnište, ili će čekati, da dođu iz Koprna oni mladici, kojim je na jeziku svaka druga riječ; „o ošto ro ščavao“ i koji bi imali danas sutra propovijdati kršćanski nauk hrvatskomu puku.

Razprava ministarstva unutarnjih posala zaključena je dne 13. t. m. u carsvinskome vieću. Pošto su toga dana još samo dva govornika govorili kod razprave ministarstva unutarnjih posala, predložio je zastupnik Poljak, da se ieta zaključiti, i njegov predlog bio je po većini primljen. Izmjedju govornika za govorio je Poljak u oči, izmjedju govornika proti govorio je Čeh Brzora d. Mnogi nisu tako došli do riječi. Možda će ju neki kod razprave o provizoriju dobiti.

Sablaznjiva razprava. Javili smo u zadnjem broju kako se vodi pred porotom u Rovinju razprava proti Martinoli o h u, uredniku puljškog zakutnog listića „Il Giovino Pensiero“, kojega je tužio radi uvrede poštenja bivši puljski nadodnik, zemljakci zastupnik g. vitez Wa-

sermann, što ga je Martinolich u svojom listu krasno okretio sa poštenjakkovičom iz tamnice, bogatašom, koji se je obogotio tatbinami i provarami“ itd. itd. Kod proslušanja obtučenoga izpovjedio je ovaj, da je vitez Wassermann zatajio sobi na korist neku tražbinu pripadajuću občini puljskoj; da je vitez Wassermann kriv svim građanskim nemirnom u Puli; da je ustrojio vitez Wassermann zalaganicu, gdje se je plaćalo interesa 48%, da je vitez Wassermann piscom klevetničkih članaka, naporenih proti uglednim osobam; da je vitez Wassermann krivotvorio dokumente itd. itd.

Uza sve to nečuvano skoro osavdo vitez Wassermann poručak je ponodoljak obtužbu proti Martinolichu natrag, to se izmiriše pred samom porotom, ljovicpa — kako pišu talijanski listovi — kanorasidi debelo suzo. Na večer istoga dana priredilo se sjajno banket, gdje bijaše prijateljstvo zapeđeno za sve „u „u“ viške.

Tim bi bila dakle ta u istinu sablaznjiva razprava svršena, samo se još ta pita, da li je Martinolich pred porotom opozvao one pogrdne naslove kao: galantnomo da ergastolo, crsodivnoauto tale meroč una serie di ladrocinio d'imbrogli“, ili čoto u svojem listu javno učiniti, jer inače sva moguća izvirenja i ditavoga svieta suze nebi mogle oprati sa g. viteza Wassermann ona, za poštenoga čovjeka, ne nečuvano pogrd. Čekamo, da vidimo, što će o tomu reći puljski listovi.

Iz Opatija pišu nam 10. t. m. Na 22. prošloga mjeseca podučavao ju naš provriedni kapelan gosp. Frulić u našoj školi vjeronauk u hrvatskom jeziku, jer ga inače nebi razumjela ogromna većina djeca i jer je imao za to dozvolu od pred. ordinarijata.

Kad ju izišao iz škole dočekalo ga je mnoštvo „civiliziranih“ Opatijana, ta ga pozdraviše vikom i svakojakim pogrdami, dočim mu je doviknuo neki Timesus, da je to za zadjni put predao vjeronauk u školi. Drugog dana primamo g. Frulić nepodpisano pismo, u kojom mu se nepoznati pisac smrtju grozi. Medju ostalim stalo je u pismu: „Voi dispensate libri orati in scuola, sarete amazzato a Portole.“ (Vi dialite u školi hrvatske knjige pak četo biti ubijen u Opatiju) Tom grožnjom htjelo se valjda podkriepiti one riječi spomenutog Timesusa. Neznamo da li je za tu grožnju doznala žandarmerija i da li je učinila shodne korake, da se groziloja prodaje.

Na 23 istoga mjeseca došao je amo voblož. g. Bottogaro naš dekan, da pružimo od župnika g. Ivčić župni ured, te da ga predade župeupravitelju g. Fruliću. G. župnik nehtjede predati uredu naglas odlučno, da ga nemože nit hoće predati. To bijaše javljeno pred. ordinarijatu ali neznamo što je taj odredio.

Kad se kasnije gg. dekan i Frulić vraćahu iz Opatija čekalo ih mnoštvo poznatih nemcinjaka, te bi bili zaiste slabo prošili, da se nije tuj slučajno našao jedan oružnik. Kako vidite mi napredujemo pod „djed o vskom kulturom“ u svakom pogledu!

Iz Kaatva pišu nam 11. t. m. 1892. — Evo mo, da vam javim u kratko o konstituiranju „Dobrovoljnog vatrogasnog društva“ u Kaatvu.

Na poziv vriedne gospode Mirka Jelućića i Ferdona pl. Kleinmayera, sakupio se na Majku Božju liopi broj prijatelja vatrogastva u prostranoj dvorani „Narodnoga Doma“.

Točno u 3/4 sata pozdravi nadošlu gospodu liopim govoruh glavni pokrotak ovog društva, g. F. pl. Kleinmayer, istaknuv počpuno zadovoljstvo, što se oduzvalo onako mnogobrojno. Zatim uzliknuo evim prijateljima vatrogastva krasnim gošlom hrvatskih vatrogasaca: „Pomož Bog!“ — Iza puzdravnog slova predstavili nadošloga gosta, gosp. Vlastava Mayera, urednika prvog hrvatskog strukovnog i ilustrativnog lista „Vatrogasaca“, što izlazi na Trstau. Doista liopa je ovo svjedodžba po g. urednika, kako mu zbija na sruu loži razvoj i korist vatrogastva, što je baš naročito u tu svrhu pohitio u Kaatav. Živio!

Nato uze ričoh g. Mirko Jelućić. Govorio je u važnosti i potrebi vatrogasnog društva. Spomenuo ujedno, kako već i manja mjesta, nego li je Kaatav, imaju ovakovih društva, naročito po Hrvatskoj i Kranjako, a da i ne spominje udaljenije pokrajine. Kaatav da ne smije zasesti za drugumijest, tim manje, što se u nas opaža i volje i želje za to društvo.

Zatim prosbori g. Robert Vlačić. U ovom jezgrovitom govoru istaknuv korist društva, ta kako mu nikad nismoje da

budu pred očima politika, ni kojekakvo zadnjevio; već lih dobrovoljni ili humanitarni ciljevi: priskočiti u pomoć, gdje do potreba dođe.

Urednik „Vatrogasaca“, g. Mayer, razložio je u poduljom govoru, — koj su svi napeto slušali — ob ustrojstvu vatrogasne čete, o školi i vježbah ujozinih, to o slučaju, kako mogu vatrogasci skočiti u pomoć i u drugih nevoljah osim ognja ili požara.

Zatim prošita g. F. pl. Kleinmayer jednu osnovu, po kojoj bi se imala sastaviti pravila „Dobrovoljnog vatrogasnog društva“ u Kaatvu.

Tada se prešlo na izbor privremeneog odbora od šest lica, koji ima da izradila pravila, to predložiti ih vladi na potvrdu i ostalo. Izabrana bijahu sljedešaa gospoda: Ferdona pl. Kleinmayer predjednik, a odbornici: Josip Kalčić, obć. savjetnik iz Šaršanovca, Josip Spinić, obć. savjetnik iz Spinićevca, Mirko Jelućić, obć. likvidator, to Frano Dukić i Rudolf Jurinae, trgovci u Kaatvu.

U ime izabranog odbora zahvali se g. pl. Kleinmayer na povjerenju i časti, to oboća što prije izraditi pravila i podastrieti ih vis. o. kr. namjestničstvu na potvrdu. — Na to digno skupština sa pozdravom „Pomož Bog!“

Do sada upisalo se preko 70 članova, kojih se dielo u izvršujuće i podupirajuće. Doo Bog, da bi se danomice množili članovi, da ovo naumljeno i tako korisneto društvo sve ljepše bude napredovalo, na čast ove občine, a na korist svim onim nevjalnikom, koje bude nareća od požara zadesila.

Iz Buzeta pišu nam 5. t. m. sviedoči: Nijedan kotar u Istri nije bio tako nerodočan glede državnih plaćila kao Buzetina, koja je naimo po starom katastru plaćala za vrisme preko 65 godina jednu trećinu više earnoga poreza, nego plaća po novom katastru od godinu 1880 napriod. To je znak, da bijahu zemlje kod ustanovljenja prijašnjeg katastra previscoho precijenjene, i to je bio baš uzrok previelikoga zasostaka poroznoga duga pred god. 1880.

Učinjeno je bilo molba podnešenih od cijelih občina, bio je zaključak u saboru god. 1888. podastreše mnogo molba i posobnici za produljenje izplate zasotalog poroznog duga, al sve to je vrlo malo, a u njojkoh prigodah siromašnim kmetom baš ništa koristilo, premda bi se moralo uzeti u osobiti obzir ovaj siromašni kraj.

Ali to nebijalo još najvećio zlo. Nadošlo je i gore. Tužili su, a tuže se još uvijek obdinari na postupanje ovdšnjega poroznoga blagajnika, koji je mnogo eskukcija dotjerao do prodaje pod „u banji“ cijelih kmetčkih imanja, a kasnije opet se prodajo i povrača dotičniku ietu zemlju; daklo se ga obterati troškovima bez nikakve koristi eraru.

Govori se, da je bila podnešena pritužba podkripljena sa podatcima proti postupanju spomenutoga blagajnika, al svo je zaselo kao da se ga drži naviše ovdje, neobaziruć se na okolustii naših siromašnih kmetova, makar sve propalo na ilnu štetu občina, obćine i erara.

Da se ido zbija za tim, četo vam dva najnovija slučajja, za koje smo slučajno doznali, a koliko će biti nam nepoznatih, audite sami.

Prozni urod u Buzetu kupio je na dražbi na ime erara posjed nekoga Blaža Grčića pok. Petra iz Huma za porozni dug. Dekretom od dne 10 okt. 1890 br. 2116 otdoputio je o. kr. ravnateljstvo finansno a Trstu Grčiću bivši njegov posjed dozvolio mu, da izplati dug u put rata, i to prvu 1. dec. 1891, drugu 1892, treću 1893 itd. do 1896 godino.

Grčiću je platio prvu ratu dne 2. dec. 1891 sa for. 4° 28%. Platio je još prije toga vremena, postio što su mu bilo rate odlučene, for. 14, kako stoji ubilježeno u plaćinoj knjizi, to 31 dec. 1891 drugih for. 12.71. Sa svim da je bio točan takodjor u izplđivanju tokudog poraza, ta je platio na tri puta for. 9 na propisanom mu porozu od for. 11.86 godišnjih, bijaše ipak ekuekviran, to uređena druga dražba za dne 28 novembra 1892. Dražba bijaše priju uređena nego li je dužniku dospio rok za isplatu duga. Zar nije to za zdvojiti?

Nuki Žiganta Anton pok. Tomo iz Raktivaca platio je, kako stoji u knjizi ubilježeno, dne 16 ag. 1892 na podpuno izplaćenoje poraza for. 16.01. Ietog dana platio je na podpuno isplatu drugu „partite“ for. — 16. Takodjor istog dana platio je na podpuno izplaćenoje takso for. 10.09.

Iza toga t. j. dne 23 sept. t. g. o. k. porezni ured predajo e. k. sudu u Buzetu tužbu proti A. Žigantu radi zasotalog tobož poroznog duga od for. 20 i 25 nfv.

Sud je urokao dan za procienu nepokretina Žigantovih za dne 23 novembra 1892.

Taj siromašni kmet tužio nam se, da ima sve namire i knjizicu, da je sve platio pak da je morao povrh toga platiti sudbenomu slugi za dostavnicu nfv. 70, jer mu je inače hotio rubati vola; na službenim spisu ubilježeni su troškovi tužbe sa for. 1.66.

Davno je tomu, što nevidismo toga siromaha, to neznamo dali bijaše komisija na licu mjesta. Nu obaviesti ćemo se i u tom.

Na koncu molimo financijske oblasti, da stvar ovu točno i brzo izpitaju, ta da uznemireno puđastvo umiro i unosoćenim zadovoljništu pruže. Nedogodi li se što čini prijti, znati ćemo na čemu smo, ali tada imati će i naši državni zastupnici svotu dužnost, da dignu glas u ime siromašnog puka.

Sa parobroda „Vila“, 28. novembra. Moj mo zanat prišlelo proputavati kvarnorske otoke nazad nekoliko dana. S udobnog Krka na kameniti Cres. Iz Cresa do Lošinja putuje se težje nego kroz Arabinju, sasvim da eroška občina kumuje sa svemožnim itarskim odborom i kotarskim poglavarim. Ta kumovanja imaju drugih namjera!

Otoči Krk i Cres, izuzam gradićio istog imona, čute hrvatski, mislo, govoru i vladaju se hrvatski. Krk i Cres gradi, hoće da su talijanske pasmine, ali do malo će pasti, nemoguće se održati proti množini hrvatskih obćinara, koji neće da trpe tuđeg jarana.

Čtao sam zađudjen u Lošinj, gdje sam oienio, naslanjajući se na nadri-talijanske listove, nači bilo otuke bilo grad. škroko potaljanšeno. A kad tamo? Čiohi otuk govori dobrom hrvatinom. U istom graduu Lošinj, ieti talijanki privrženici eraru hrvatski, a o prostom puku nebrebu nit sumnjati, da je prekovalebitako, a no prekomorako rodbine.

Umorio se po danu mojimi poslovu. Odumorio bih se na večer u Lošinjskoj „Čitaonici“ medju skladnim društvom. Divio sam se toli prostorijam, knji pokušaju toga skoro ustrojenaog društva, i množini ozbiljnih listova. I nek je leteta niknulo, tako je napredovalo to društvo, da sa u njemu o raznih znanstvenih stvarih hrvatski razgovara, i našu se pjesme, pratijom glasovira, od vriednih krasotice skladno pjevaju. Rekoše mi, da se društvo stara, kako bi sobi svoj dom pripravilo, u to će biti, bude li se hrvatski duh kao do sada širio i bude li sklada i požrtvovanje u „d.“-nurih, koj je do sad zamjerno vladalo.

Pošto sam na Topičevu parobrodu, milo mi je opaziti, kolikim uspjehom to društvo pod upravom velozasluznoga g. Topića, upliva na razvitak hrvatske misli u Lošinj. Sve je svojo parobrodo hrvatski kretio; na druženjih talibah hrvatske boje narisao i u svoje kole mnogo potaljanškove kaplance i sudrugove privukao. U letemu sa društvu najžešći lošinjski talijancini, ali ipak društvene poslovu vode hrvatski i milo se jate sa dalnosatinskimi Hrvat. Malo po malo i u Lošinj ču se gospoda sjetiti i priznati, da su se njihovi djdavoi preko Velebita, a ne preko mora, amo dopeljali.

Sri napori anonijastnog mladog načelnika i njegova političkog suradjenika i prijateljoja izjaloviti će se.

Zaludno je proti ogromnoj sili spirati se. Plašećio hrvatskih ljudi, talijandnje nadidaktično asooskih škola, pogazenoje našega jezika, uvadjanje Tiroleca u našo krajno, napadanje na naše svetinjio i protivljenie proti našim zakonitim težanjam, sve to neće suzbiti pravdosnost naših načela.

Drugih bi se mozdjana htjelo, nego su oni, koji danas drmajü Lošinjom, da iznovjere i iznarode naš hrvatski puk.

Dok onamo vrtlogave privrinci građani, ni polak žalosti, ali da stranbare doravni oni, koji su predpostavljioni, da pravicu goje, to je ono, česa starošine nabi smjeli trptiti. Zakon nepriznata prvostava medju narodnetma, već hoće, da budu sve jednake. Povjet ne usi, da što se više znađaju tlađio, tim se više tvrde. Što nas Hrvatvo vieče mačo, tim hrabriji i odlučniji mi postajemo.

Matice Hrvatske. Koncem godino biti će gotovo knjigo našu „Matice“ to upozorujemo ovim još jednom sve one, koji se nisu za to knjige prijavili, da to učino čim prije.

Pripodržamo ujedno gg. predplatnikom knjigevožu „Matice Hrvatske“ g. Ivana Schnoidera, kod kojega se mogu dobiti vrlo ukuceni i originalni rezov; za ovogodišnja i za sve do sada izšlo „Matičino“ knjige. Čionu vezovima je vrlo umjerenia a vezovi su tako krasni, da njim je težko

